

Mål F-3

Vads skola

2008/09

Reviderad 2008-10-14

MATEMATIK

MATEMATIK På väg till målen:

F-klass:

Kan lägesorden: under, över, i, på, bredvid, bakom, framför.

Förstår begreppen: hög, låg, lång, kort, tung, lätt.

Kan siffrorna 0 till 9.

Förstår antalsbegreppen: 0 till 10.

Ramsräknar till 10.

Kan lägga pussel med fler än 16 bitar.

Deltar i konstruktions- och bygglekar.

Kan kopiera likheter.

Vet att en vecka har 7 dagar och kan veckodagarnas namn.

Kan de 4 årstiderna.

År 1:

Kan höger och vänster.

Kan ramsräkna till 100.

Förstår begreppen dubbelt och hälften.

Räknar jämna och udda tal upp till 20.

Kan ordningstalen upp till 10.

Känner igen och benämner våra sedlar och mynt.

Förstår siffrornas positionsvärde ental och tiotal.

Kan addition och subtraktion upp till 20.

Kan hel och halv timme på analog klocka.

Känner till något om tabellers och staplars funktion.

Känner igen, namnger och kan frihandsrita: cirkel, triangel, kvadrat och rektangel.

År 2:

Kan ordningstalen upp till 31.

Förstår och använder likhetstecken.

Förstår begreppen få och färre.

Vet att ett år har 12 månader och kan månadernas namn.

Ramsräknar till 200.

Förstår tallinjen och kan talens grannar upp till 200.

Kan additions- och subtraktionsräkning upp till 100 med tiotalsövergång.

Kan kopiera och fortsätta geometriska mönster.

Mäter, uppskattar och väger hektogram (hg), kilogram (kg) och liter (l).

Mäter och uppskattar meter och centimeter.

Kan klockan analogt.

Kan begreppen timme, minut och sekund.

Kan skriva egna räknesagor.

Kan lösa enkla matematiska problem.

Kan lösa enkla ekvationer t. ex. $8 + _ = 15$.

Kan multiplikationstabellerna 1,2,5 och 10.

Kan tolka och presentera enkla tabeller och stapeldiagram.

År 3:

Kan klockan digitalt.

Kan talområdet 0 till 1000.

Ramsräknar till 1000.

Kan avrunda tiotal och hundratal.

Förstår siffrornas positionsvärde hundratal och tusental.

Kan additions- och subtraktionsräkning upp till 200 med tiotalsövergång.

Kan multiplikationstabellerna 3 och 4.

Kan begreppet omkrets samt kan beräkna enkla figurers omkrets.

Känner till begreppen addition, addera, subtraktion, subtrahera, multiplikation, multiplicera, division och dividera samt deras samband.

Kan välja räknesätt för att lösa enkla matematiska problem.

Behärskar huvudräkningsstrategier med alla fyra räknesätten.

Kan begreppen: 1 år = 365/366 dygn, 1 år = 52 veckor, 1 dygn = 24 timmar.

Kan begreppen kilometer och mil.

Väger och uppskattar gram.

Mäter, räknar och uppskattar decimeter och deciliter.

Kan omvandla meter, decimeter och centimeter.

Kan jämföra längder, areor, massor, volymer och tider med hjälp av konkret material.

Kan avläsa inom- och utomhustermometer.

Kan växla pengar upp till 100.

Kan upptäcka mönster i och fortsätta enkla talföljder t.ex. 3,6,9...

Kan jämföra enkla bråk (t. ex. hel, halv, fjärdedel) med hjälp av konkret material.

Kan använda digitala verktyg (t.ex. miniräknare, dator).

Känner till och kan bygga några enkla tredimensionella figurer.

SVENSKA – Tal och Språk

F-klass	År 1	År 2	År 3
Kunna begrepp som först, sist, mitten, början, slutet...	Kunna ta information i grupp	Kunna återberätta sagor eller annan läst text	Kunna ge och ta muntliga instruktioner i flera led
Kunna använda språket för att uttrycka dåtid, nutid och framtid	Kunna säga var de bor och när de har födelsedag	Kunna följa en kronologisk ordning i muntligt berättande	Kunna använda bild, drama eller andra medier för att stödja eller komplettera muntligt berättande
Kunna tala i grupp	Kunna berätta för kamraterna om något självupplevt så att alla förstår	Kunna lyssna till kamraters framförande i liten och stor grupp	Kunna samtala om frågor och ämnen hämtade från egna och andras erfarenheter, texter och bilder genom att ställa frågor, framföra egna åsikter och ge kommentarer
Kunna föra en dialog	Kunna samtala kring en gemensam läst text		
Kunna skilja på fantasi och verklighet			
Kunna förstå rim, stavelser, ordlängd och sammansatta ord 4			
Kunna förstå att text betyder något			

SVENSKA—Skrivning

F-klass	År 1	År 2	År 3
Kunna skriva sitt förnamn	Kunna skriva alla bokstäver, både stora och små	Kunna skriva enkla meningar med punkt och stor bokstav	Kunna skriva enkla och förståeliga texter för hand eller med digitala verktyg
	Kunna skriva förståeliga meningar (ej stavningsregler eller skiljetecken)	Kunna stava ljudenliga ord	Kunna återberätta handlingen i texter skriftligt
	Kunna lämna mellanrum mellan orden		Kunna hålla sig till ämnet i tal och skrift
			Kunna stava vanliga ljudstridiga ord
			Kunna skriva en berättelse med tydlig handling (början, mitt, slut)
			Kunna skriva en elevnära faktatext
			Kunna skriva läsligt för hand
			Kunna forma bokstäverna med skrivstil
			Kunna använda frågetecken och utrops-tecken i skrift
			Kunna skriva en enkel instruktion

SVENSKA—Läsning

F-klass	År 1	År 2	År 3
Kunna känna igen sitt förnamn som ordbild	Kunna känna igen och benämna alla bokstäver i alfabetet	Kunna alfabetisk ordning (efter första bokstaven)	Kunna läsa med flyt och förståelse både högt och tyst
	Kunna bokstävernas ljud	Kunna läsa och förstå enkla barnböcker	Kunna läsa 3 korta kapitelböcker
	Kunna läsa lätt text		Kunna läsa högt inför grupp
			Kunna läsa enkla faktatexter avsedda för barn
			Kunna alfabetisk ordning (efter andra och tredje bokstaven)

På väg till målen bör eleven kunna:

Husdjur

Rim, ramsor
sånger

Sång, dikt,
ramsor

Tala
Par-arbeten
Grupparbeten
Klass

Klocka
Hel timme

Talen 1-10

År 2

Räkna till
10

Färger

Text
Läsa en mycket
enkel text
(ev skriva en enkel

År 3

Frågeord what
Why, who, how

Enkla verb

Säga och förstå enkla
fraser

Ord
Djur
Färger
Dagar
Månader
Årstider
Kläder
Kroppsdelar
Yrken
Familj
Klassrumsord
Frukt/bär/mat

Min familj
Lite fakta om mig själv

Säga och förstå enkla
fraser
Ex: my name is

Lägesord
in front of
in
on
under
over
beside
behind
(between)

Personliga
pronomen
I
You
He
She
It
We
You
They

HEMKUNSKAP

Den röda tråden i Hem- och konsumentkunskap.

- F-3 Duka/duka av samt torka bord, hantera bestick och ha bra bordsskick
Skapa en trivsamt måltidssamvaro.
Ha insikt i portionens storlek enligt tallriksmodellen.
Känna till sambandet mellan kost och motion och hur det påverkar hälsan.
Kunna namnge det de äter.
Lägga grunden för ett ekologiskt tänkande – t.ex. kompostering, bärplockning, resurshållning.
- År 4 Laga enklare måltider enligt tallriksmodellen t.ex. makaroner, falukorv och råkost.
Veta hur man diskar, rengör redskap och köket.
Läsa enkla recept och bruksanvisningar.
Kunna välja, använda och namnge olika redskap.

IDROTT

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det femte skolåret

Eleven skall

- ♦ behärska olika motoriska grundformer och utföra rörelser med balans och kroppskontroll samt kunna utföra enkla danser och rörelseuppgifter till musik,
- ♦ ha god vattenvana, vara trygg i vatten, kunna simma 200 meter, varav 50 meter på rygg, och hantera nödsituationer vid vatten, ha grundläggande kunskaper om bad-, båt- och isvett,
- ♦ kunna orientera sig och hitta i närmiljön genom att använda enkla hjälpmedel,
- ♦ ha grundläggande kunskaper om friluftsliv samt känna till principerna för allemansrätten,
- ♦ känna till något om och kunna ge synpunkter på arbetsmiljön i skolan,
- ♦ ha erfarenheter av några vanliga idrottsaktiviteter samt veta något om skaderisker och om hur skador kan undvikas

BILD

Eleven skall i

År Fkl. – 3

- ♦ ha provat olika typer av färger, penslar, svampar m.m.
- ♦ ha blandat färger och nyanser och kunna färgernas namn
- ♦ veta vilka redskap man använder till olika tekniker. Ta ansvar för redskapen och materialet man använder
- ♦ kunna använda sax och klippa efter mönster
- ♦ pröva på olika tekniker t ex: målning, teckning, kollage, tryck, skulptera i olika material ex. lera, gips och papier maché. Pröva på utan att framställa ett färdigt resultat där processen blir viktigast
- ♦ använda sitt bildspråk i alla ämnen
- ♦ utveckla sin förmåga att presentera sina bilder
- ♦ uttrycka sina känslor och tankar
- ♦ göra sagor och bildberättelser/serier med hjälp av bilder
- ♦ samtala om bilder av olika slag
- ♦ beskriva bilder med egna ord
- ♦ jämföra bilder av olika slag och se likheter och skillnader i bildbudskapet
- ♦ skriva berättelser om sina egna bilder, montera och ställa ut egna och andras bilder

År 4-5

- ♦ känna till färgcirkeln och kunna blanda alla färger utifrån röd, gul, blå vit och svart
- ♦ känna till varma och kalla färger
- ♦ med hjälp av egna observationer och andras bilder få himlens linjer och baslinjen att enas
- ♦ prova på olika sorters linjer t ex rak, bågformade,
- ♦ darriga, tjocka, smala osv.
- ♦ arbeta med bokstäver, hieroglyfer, runskrift
- ♦ arbete med en bild som en process, d v s bearbeta samma
- ♦ bild över en längre tidsperiod.
- ♦ bearbeta tankar kring de egna bilderna, till exempel
- ♦ arbetsgång, problem, egna bedömningar.
- ♦ träna på att kritiskt granska mediautbudet.
- ♦ titta på bilder och resonera om vilken tidsepok bilderna härrör från.
- ♦ genom samtal och exempel kunna känna igen de stora dragen inom konsthistorien; grottmålningar, egyptisk, östasiatisk, afrikansk och europeisk konst.
- ♦ känna igen lokala/regionala konstnärer och hantverkare.

SLÖJD

År: 3-4. I de tidiga åren syftar arbetet till att bl.a.:

- ♦ bygga upp självkänslan och tilltron till den egna förmågan att slöjda.
- ♦ utveckla kunskaper och lust till ett kreativt skapande utifrån egna erfarenheter och intressen.
- ♦ utveckla förmåga att självständigt planera arbeten och att på ett konstruktivt sätt lösa uppgifter. Förklara sina idéer och tankar med en enkel skiss/ritning.
- ♦ tillägna sig grundläggande praktiska erfarenheter av olika arbetsmetoder, verktyg och redskap.

- ♦ kunna följa enkla instruktioner.
- ♦ öva sig i att med enkel text och bild dokumentera sitt slöjdarbete

År: 5-6. Eleven:

- ♦ uppmuntras att inom givna teknikmoment föreslå idéer till slöjdarbeten och med handledning välja material, form och färg.
- ♦ övar på att hantera lämpliga verktyg och redskap i de olika slöjdarterna; skärande verktyg, metallarbete, symaskinarbete, broderi och garnteknik och kunna följa instruktioner (muntliga och skriftliga) och ta ansvar för sitt arbete.
- ♦ grundlägger rutiner, arbetsformer och begrepp som förekommer i slöjdarbetet.
- ♦ kan beskriva och dokumentera sitt arbete och sin slöjdprocess i ord och bild.

SO

DEMOKRATI

- Eleven skall känna till och kunna resonera kring grundtankar i ett demokratiskt system och praktisera demokrati i vardaglig handling

Fsk: Kunna berätta sina tankar, lyssna på varandra.

År1: Veta hur ett klassråd är organiserat d vs vem som gör vad.

År2: Kunna framföra egna åsikter och respektera andras. Kunna vara med och fatta beslut samt vara med och diskutera olika frågor som rör dig själv och din närmiljö.

År3: Känna till barns rättigheter och skyldigheter i närsamhället och i jämförelse med andra länder. Diskutera: vem som bestämmer vad med fokus på närmiljön (ex polis, skola, hemma, könsperspektiv)

SAMHÄLLSFÖRÄNDRINGAR

- Eleven skall känna till händelser och förhållanden som format och formar närsamhället och dess miljö

Fsk: Känna till sin närmaste omgivning och kunna berätta i någon form om sitt rum, sin familj och sitt hem

År1: Känna till sin närmaste omgivning, sin närmiljö. Känna till årstider samt veta några enkla begrepp om klimat och väder. Kunna källsortera papper samt kompostera fruktresten.

År2: känna till något om byns och socknens historia samt känna till närmiljöns läge på kartan och i universum. Känna till källsortering.

År3: Känna till sin närmaste omgivning och kunna jämföra med andra miljöer, platser och tider. Känna till hur väder och klimat påverkar miljön. Kunna källsortera.

MÄNNISKANS VILLKOR FÖRR OCH NU

- Eleven skall kunna jämföra de egna livsvillkoren med livsvillkor i andra miljöer och i olika tider

Fsk: känna till sina egna livsvillkor, vad behövs för att må bra, kunna leva, traditioner.

År1: Kunna samtala om hur vi skall vara mot varandra. Känna till sina egna livsvillkor, traditioner, hemförhållanden, hälsa och kunna diskutera följderna av detta.

År2: Kunna samtala om hur vi skall vara mot varandra och konsekvenserna av vårt handlande. Känna till andra människors livsvillkor med fokus på vår närmiljö och nutid.

År3: Känna till andra människors livsvillkor med fokus på närmiljön och i jämförelse med stad, land.

MILJÖ-,LIVS-, OCH SAMHÄLLSFRÅGOR

- Eleven skall kunna samtala om viktiga livsfrågor som berör den enskilda individen och relationer mellan människor

Fsk: Känna till olika traditioner.

År1: Samtala och arbeta kring kristna seder och bruk. Samtala om enkla etniska frågor och problem såsom liv och död

År2: Samtala om andra religioner och deras traditioner och i samtal jämföra de kristna traditionerna med varandra.

År3: Kunna något om kristendomen och andra religioner och deras traditioner. Kunna samtala om hur synen på människors livsvillkor har sett ut och förändrats.

KEMI

Ha kunskap om begreppen fast och flytande form, gasform samt kokning, avdunstning, kondensering och stelning (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass-År 1

Känna till att vatten stelnar/smälter vid 0° C

År 2

Kunna utföra enklare försök och iakttagelser kring vatten, is, snö och ånga.

År 3

Kunna namnge och redogöra för vatten i fast, flytande och gasform

Kunna beskriva hur man kan få vatten att vandra mellan de olika formerna

***Känna till några olika slags blandningar och lösningar
(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)***

F-klass

Kunna blanda dryck till önskad koncentration

År 1

Ge några vardagliga exempel på blandningar.

Studera, beskriva och formulera skillnader, utseende/lukt

År 2

Ha kännedom om några ämnen som kan lösas i vatten och några ämnen som inte kan lösas i vatten.

År 3

Kunna utföra enklare försök kring blandningar och lösningar

Kunna förstå skillnaden mellan blandning och lösning

Känna till några faktorer som leder till att material bryts ned och kunna ge exempel på hur detta kan förhindras (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass - År 1

Veta hur vi ska sopsortera

År 2

Förstå hur en kompost fungerar

År 3

Känna till något om luftföroreningar

Ha egen erfarenhet av att på ett säkert sätt experimentera med vardagliga kemiska produkter (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass – År 1

Säga något om vad de förväntar sig skall ske.

Göra iakttagelser och kunna formulera vad som skett efter en viss period

År 2 - År 3

Kunna separera olika ämnen tex. sand/jord från vatten genom filtrering

Kunna göra iakttagelser om olika material och ha inblick i hur de kan indelas (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass

Känna till namn på olika material och ange dess egenskaper,
Sortering efter form, färg, material

År 1

Kunna sortera föremål efter några olika egenskaper
samt kunna motivera sin sortering.

År 2

Kunna beskriva olika ämnen t.ex. salt och mjöl, så
tydligt att man med hjälp av beskrivningen kan
skilja dessa åt
Känna till några ämnens ursprung.

År 3

Känna till att olika ämnen har olika former och egenskaper ex. fast - flytande och flyter –
sjunker.

Ha inblick i hur kemisk kunskap kan användas vid diskussioner om resurs- och miljöfrågor och om hur kemikunskaper kan användas för att förbättra våra levnadsvillkor (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass - År 1

Känna till att luft innehåller syre som behövs för att vi ska kunna andas

År 2

kunna vattnets kretslopp (med en enkel skiss förklara hur
regn/snö uppkommer och vad som händer sedan)

År 3

kunna orsaker till att material bryts ner, ex. rostar,
murknar, möglar etc., samt hur man kan förhindra
nedbrytning

Ha insikt om risker om hemmets kemikalier, hur de är märkta och bör hanteras (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass - År 1

Känner till något om hemmets kemikalier

År 2 - År 3

Känner till något om hemmets kemikalier, hur de är
märkta och hur de ska sorteras

BIOLOGI

Känna igen och namnge några vanliga förekommande växter, djur och andra organismer i närmiljön samt känna till deras krav på livsmiljö.

Kunna delta i samtal om bevarande av naturtyper och mångfalden av arter (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F – klass - År 1

Kunna skilja på löv- och barrträd.

Känna till att träd och växter behöver sol och vatten.

Känna till om bondgårdens djur.

År 2

Kunna göra observationer av småkryp ute i fält.

Känna till våra vanligaste blommor och bär.

År 3

Nedbrytare - dagmaskens roll.

Kunna namnge några vanliga svampar.

Kunna namnge några av våra vanligaste djur och växter.

Känna till allemansrätten.

Kunna ge exempel på livscyklar hos några växter och djur och deras olika stadier(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94).

År 2 - År 3

Veta vad som kännetecknar insekter och spindlar samt ha kunskap om deras livscyklar.

Känna till om blommans delar.

Känna till viktiga organ i den egna kroppen och deras funktion.

Ha insikt om människans fortplantning födelse, pubertet, åldrande och död.

Ha inblick i beroende framkallande medels inverkan på hälsan

Ha inblick i och kunna diskutera betydelsen av goda hälsovanor

(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F – Klass - År 1

Kunna namnge våra vanligaste kroppsdelar

Känna till om våra fem sinnen

År 2 – År 3

Kunna namnge kroppens delar och organ samt deras funktion, tex matens väg genom kroppen

Förstå nyttan med motion, frisk luft och nyttig mat

Ha kännedom om berättelser om naturen som återfinns i olika kulturer.

(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

År 2 – År 3

Ha erfarenhet av berättelser, sånger, dikter om naturen.

***Känna till några exempel där biologins upptäckter har påverkat vår kultur och världsbild.
Känna till några exempel där biologisk kunskap används för att förbättra våra livsvillkor,
t.ex. växtförädling och genteknik.
(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)***

År 2 – År 3

Veta att konsten att odla gjorde människor bofasta.
Ha insikt i att gröna växter behövs för att producera syre.

FYSIK

***Ha insikt i hur planeterna rör sig runt solen samt hur jorden och månen rör sig i
förhållande till varandra och kunna förknippa tideräkning och årstider med dess rörelser
(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)***

F-klass – År 1

Kunna årstiderna.
Förklara varför det finns dag och natt.

År 2 – År 3

Veta att dagarna är olika långa.
Ha kunskap om planeterna och månen.
Ha insikt i att jorden snurrar runt sin egen axel, ett varv per dygn.

***Ha insikt i grundläggande meteorologiska fenomen och sammanhang.
(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)***

F-klass – År 1

Känna till de vanligaste väderbegreppen.

År 2 – År 3

Kunna avläsa en termometer.
Känna till vattnets kretslopp på jorden.
Känna till olika vädersymboler.

***Ha insikt i tekniska tillämpningar av den elektriska kretsen och permanentmagneten. (Mål
att uppnå för år 5 Lpo 94)***

F-klass – År 1

Ha insikt i att el används varje dag.

År 2 – År 3

Kunna koppla en sluten krets så att en lampa lyser.
Ha erfarenhet av att experimentera med magneter.

Ha insikt i grunderna för ljudets utbredning, hörseln samt ljusets egenskaper och ögats funktion. (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

År 2 – År 3

Ha kännedom om regnbågen.
Genomföra några enkla experiment om ljud och ljus.
Veta att ljuset och ljudet går olika fort.

Ha kännedom om berättelser om naturen som återfinns i vår och andra kulturer. (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

År 2 – År 3

Känna till berättelser om t. ex rymden, vädret etc.

Ha egna erfarenheter av systematiska observationer, mätningar och experiment. (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass - År 1

Observera olika väder.

År 2 – År 3

Ha erfarenhet av mätningar, t.ex. regnmängd, temperatur

Känna till några exempel där fysikaliska upptäckter påverkat vår kultur och världsbild. Ha inblick i hur fysiken kan belysa existentiella frågor, t.ex. världens uppkomst, livets betingelser på jorden och på andra planeter samt energi- och resursfrågor. (Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)

F-klass – År 1

Ha inblick i hur kunskapen att göra upp eld har påverkat oss.

År 2 – År 3

Ha inblick i hur kunskapen om elektricitet och magnetism har påverkat oss.

TEKNIK

Kunna redogöra för, inom några väl bekanta teknikområden, viktiga aspekter på utvecklingen och teknikens betydelse för natur, samhälle och individ

Kunna använda vanligt förekommande redskap och tekniska hjälpmedel och beskriva deras funktion

*Kunna med handledning planera och utföra enklare konstruktioner
(Mål att uppnå för år 5 Lpo 94)*

F-klass - År 1

Kunna berätta om hur något tekniskt i din närhet fungerar, t.ex. sax, visp, skiftnyckel

Kunna starta och stänga datorn samt öppna ett program

Lägga mönster med tangram efter en förebild

År 2 – År 3

Kunna cykelns olika delar

Kunna begreppet fordon samt olika sätt att färdas

Kunna skriva en enkel text på datorn, spara den samt skriva ut den

Kunna använda vanliga redskap och tekniska hjälpmedel

Kunna med hjälp av handledning planera och utföra enkla konstruktioner